

Spory o ochranu osobních údajů s Facebookem pokračují

Další případ se dostal k Soudnímu dvoru Evropské unie

Rakouský Nejvyšší soud postoupil případ Maxe Schremse proti společnosti Facebook¹ Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU) v rámci řízení o předběžné otázce dle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Rakouský soud se na SDEU obrací se čtyřmi otázkami vyvolávajícími zásadní pochybnosti o legálnosti zpracovávání a využívání osobních údajů společností Facebook týkající se všech jejich zákazníků v EU.

1. otázka: Právní titul – Souhlas versus smlouva

Dle argumentace pana Schremse přestala od vstupu obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) v platnost společnost Facebook tvrdit, že se opírá o souhlas uživatelů při zpracování jejich osobních údajů a cílení reklamy. Místo toho společnost Facebook uvedla, že klauzuli o souhlasu je třeba chápat jako „smlouvu“, ve které si uživatelé „objednali“ personalizovanou reklamu. Z pohledu společnosti Facebook by tento výklad umožňoval zbavit uživatele všech práv souvisejících se zpracováním osobních údajů na základě souhlasu podle čl. 6 odst. 1 písm. a) GDPR. Požadavky svobodně uděleného nebo informovaného souhlasu by již neplatily, pokud by byly vykládány jako smlouva ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR.

Zdá se, že rakouský Nejvyšší soud tyto obavy pana Schremse sdílí a ve své předběžné otázce adresované SDEU se ptá, zda může společnost Facebook jednoduše zaměnit čl. 6 odst. 1 písm. a) za čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR:

*„Zásadní otázkou tohoto řízení je, zda může být prohlášení o zá-
měru (účelu) zpracování osobních údajů žalovaným (FB) přesu-
nuto pod právní titul podle čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR, aby tak*

*„podlomilo“ výrazně vyšší ochranu právního základu „souhlasu“,
sloužícího žalobci.“*

2–4. otázka: Minimalizace dat, tzv. citlivé osobní údaje

SDEU bude muset rozhodnout i další tři otázky týkající se legality zpracování osobních údajů společností Facebook a to, zda je použití veškerých údajů na facebook.com a z nesčetných dalších zdrojů, jako jsou webové stránky nebo reklamy, které k jakýmkoliv účelům používají tlačítka Facebooku „Líbí se“, v souladu s principem „minimalizace údajů“ dle GDPR.

Dvě další otázky se týkají zpracování tzv. citlivých údajů neboli zvláštní kategorie osobních údajů (jako jsou např. politické názory nebo sexuální orientace) společností Facebook k personalizované reklamě.

Konečné rozhodnutí o části sporu

Dále rakouský Nejvyšší soud vydal rozhodnutí o určitých požadavcích, o nichž lze rozhodnout bez nutnosti jejich postoupení SDEU. Panu Schremsovi bylo přisouzeno 500 EUR za „nedosta-
tečný přístup k datům a přístup, který soud popsal jako „lov na velikonoční vajíčka“. Soud tak rozhodl, protože společnost Facebook panu Schremsovi neposkytla plný přístup k jeho osobním údajům. Neobdržel ani zásadní informace, jako je právní základ, na kterém byly jeho údaje zpracovány. Soud zdůraznil, že data, která Facebook nabízí prostřednictvím svého online nástroje, byla rozptýlena mezi více než 60 kategorií dat se stovkami, ne-li tisíci datových bodů, což by trvalo několik hodin, než by se tím subjekt údajů probral. Soud poznamenal, že pan Schremse „oprávněně zdůrazňuje, že GDPR je založeno na jednorázové žádosti subjektu údajů o přístup k osobním údajům, nikoli na „lovu velikonočních vajec“, kdy subjekt údajů musí u správce „lovit“ informace o svých osobních údajích a rozsahu jejich zpracování.

Rakouský Nejvyšší soud měl rovněž relativně jasno o tvrzení

¹ Neoficiální anglický překlad [zde](#).

Legal Update z oblasti

Léto 2021

Weinhold Legal

společnosti Facebook, že poskytla panu Schremsovi všechna data, která považovala za „relevantní“:

„Skutečnost, že povinnost poskytnout subjektu údajů informace nemůže záviset na pouhém sebehodnocení žalovaného („relevantní“), nevyžaduje další vysvětlení.“

Z toho plyne, že právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům nepodléhá hodnocení správce, jaké údaje jsou pro tyto účely relevantní, musí mu být poskytnuty všechny údaje.

Důkazní břemeno je na Facebooku

Nejvyšší soud Rakouska několikrát zdůraznil, že důkazní břemeno je na straně společnosti Facebook, když má prokázat, že poskytla plný přístup k osobním údajům, nebo že zpracování je z její strany legální. Společnost Facebook naopak v průběhu řízení zastávala postoj, že je na panu Schremsovi, aby prokázal, že společnost Facebook mu neposkytla všechny údaje, a odmítla zodpovědět na otázky pana Schremse.

Kdo „vlastní“ data na Facebooku?

Případ zpochybnil také role hráčů na platformě Facebook. Pan Schrems tvrdil, že zodpovídá za osobní údaje na svém profilu nebo ve zprávách na Facebooku (jakožto správce), což znamená, že Facebook musí následovat jeho příkazů, například při mazání dat (jako pouhý zpracovatel“). Facebook zastával názor, že je správcem všech údajů uživatelů na Facebooku – až na určité výjimky. Rakouský Nejvyšší soud dal v této části sporu za pravdu soudům nižšího stupně, když s odkazem na judikaturu rakouských soudů a SDEU uvedl, že pan Schrems je subjektem údajů a Facebook správcem těchto údajů a rovněž adresátem povinností plynoucích z GDPR. Pouhé používání Facebooku nečiní z pana Schremse správce osobních údajů ve smyslu čl. 4 odst. 7 GDPR. Jinak by byl každý uživatel Facebooku správcem dle GDPR, což neodpovídá záměru GDPR. Dále soud v tomto případě uvedl, že jelikož měl pan Schrems facebookový profil nastaven jako soukromý, tj. že jeho příspěvky mohli vidět pouze jeho přátelé, nebylo prokázáno, že by pan Schrems používal tuto sociální síť i pro profesní či obchodní činnost či že by pan Schrems umožnil sdílení obsahu, čímž by se tento obsah stal

veřejně přístupným. Soud proto dospěl k rozhodnutí, že v tomto případě spadá používání Facebooku pod činnost čistě osobní povahy nebo činnosti vykonávané výhradně v domácnosti ve smyslu recitálu 18 GDPR a tak se na tyto situace GDPR nevztahuje.

○ ○ ○

Finální verze pokynů EDPB k pojmům správce a zpracovatel

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) přijal [pokyny 7/2020](#), které objasňují základní pojmy užívané GDPR. V první části pokyny objasňují pojmy správce, zpracovatel, společných správců a třetích osob nebo příjemců a koncepty a kritéria, ze kterých GDPR při definování pojmů vychází. Ve druhé části jsou pak popsány důsledky, které se s různými rolami pojí, ať již jde o správce, zpracovatele či společného správce.

Kodexy chování dle GDPR

EDPB vydal pokyny 4/2021 ke [kodexům chování](#), jako nástrojům pro předávání osobních údajů do třetích zemí, které mohou být až do 1. října 2021 připomínkovány veřejností. Hlavním cílem pokynů je vyjasnit uplatňování článku 40 odst. 3 a článku 46 odst. 2 písm. e) GDPR.

Tyto pokyny stanoví, že po schválení příslušným dozorovým úřadem a poté, co Komise rozhodne v rámci Evropského hospodářského prostoru o jeho obecné platnosti, může být kodex chování dodržován a používán správci a zpracovateli, na které se podle čl. 40 odst. 3 nevztahuje GDPR, a to k poskytnutí vhodných záruk pro přenos osobních údajů mimo EU. Pokyny doplňují pokyny EDPB 1/2019 o kodexech chování, které stanoví obecný rámec pro přijetí kodexů chování. Tito správci a zpracovatelé jsou povinni učinit závazné a vymahatelné závazky prostřednictvím smluvních nebo jiných právně závazných nástrojů uplatňovat příslušné záruky a opatření poskytované kodexem, a to i pokud jde o práva subjektů údajů, jak je vyžadováno v čl. 40 odst. 3 GDPR.

Legal Update z oblasti

Léto 2021

Weinhold Legal

První kodex chování od účinnosti GDPR, který byl v květnu 2021 schválen belgickým úřadem pro ochranu osobních údajů, se týká cloudového průmyslu („[EU Cloud CoC](#)“). Cílem EU Cloud CoC je zavést osvědčené postupy ochrany údajů pro poskytovatele cloudových služeb a přispívat k lepší ochraně osobních údajů zpracovávaných v cloudu v Evropě. Jde o prvek, kterým poskytovatel cloudu v postavení zpracovatele dokládá dostatečné záruky implementace vhodných technických a organizačních opatření podle čl. 28 odst. 1 a 4 GDPR takovým způsobem, aby zpracování splňovalo požadavky GDPR (včetně zapojení subdodavatelů). Účelem je usnadnit a transparentněji zákazníkům analyzovat, zda jsou cloudové služby vhodné pro jejich případ použití. Schválením dochází k harmonizované interpretaci ustanovení GDPR v cloudovém sektoru v celé Evropské unii. EU Cloud CoC pokrývá celé spektrum cloudových služeb: software (SaaS), platformu (PaaS) i infrastrukturu (IaaS). EU Cloud CoC se vztahuje pouze na cloudové služby „business-to-business“ (B2B), kde poskytovatel cloudových služeb (CSP) působí jako zpracovatel. Nevztahuje se tedy na služby „business-to-consumer“ (B2C), ani na jakékoli činnosti zpracování, u nichž může CSP působit jako správce údajů. EU Cloud CoC prozatím neslouží jako záruka pro předávání osobních údajů do třetích zemí, na jeho rozšíření pro tyto účely se pracuje.

K pořizování kopií průkazů totožnosti v souvislosti s AML legislativou

Po nejasnostech, které vyvstávaly okolo pořizování kopií průkazů totožnosti v souvislosti s odlišnými závěry a doporučeními ve stanovisku Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) a v metodickém pokynu Finančně analytického úřadu (FAÚ), se ÚOOÚ [vyjádřil k výkladu zákona](#) č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon).

Dle vyjádření ÚOOÚ k výkladu AML zákona tento **stanoví pořizování kopií průkazů totožnosti jako možnost a nikoli zákonou povinnost**. A tak není žádoucí praxí, aby se pořizování kopií

průkazů dělo u každého klienta a plošně a nerozlišujícím způsobem. Žádoucí by bylo, aby povinný subjekt, jak jej definuje AML zákon, předem provedl hodnocení rizik a nastavil pořizování kopií průkazů s ohledem na rizika poskytované služby a přitom zohlednil zásady přiměřenosti a minimalizace zpracování osobních údajů.

K prokazování totožnosti a zpracování osobních údajů v obecném měřítku vydal ÚOOÚ tento [souhrnný materiál](#).

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí. Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera / manažera, s nímž jste obvykle ve spojení.

Martin Lukáš
Partner
Martin.Lukas@weinholdlegal.com

Tereza Hošková
Vedoucí advokát
Tereza.Hoskova@weinholdlegal.com

Daša Aradská
Advokátka
Dasa.Aradska@weinholdlegal.com